

Taxa postală
plătite în num.
No. 224.718 929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 19.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, évi 1000, egészévre 1200 l.
Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, félévre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjazás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánági sajtóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Bérmendetlen leveleket nem fogadunk el.
Kéziratok megőrzését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő, Felső szerkesztő Jámber Ferenc, Bukaresti szerkesztő: Hátzsegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 11.

Ara 5 lej

Szerda, 1932 nov. 2.

5693. ÉV
CHESVAN 3.

XV. ÉVF.
248. SZÁM

Becsületek és gondolkodók

A napokban ünnepelték a csehszlovák köztársaságban a köztársaság kikiáltásának évfordulóját. Fogadtatásokkal, katonai és iskolai parádékkal, lelkes és áhítatos ünnepekkel. De minden külsőséget felülmulja a köztársaság bölcs elnökeinek, T. G. Masaryknak az egyik delegációhoz intézett beszéde, amely több az államférfiak egyszerű szövegénél, a krízisről, az igazságtartásról, a nemzetközi békéről való vigasztalgatásokról.

Az elnök ezeket mondta:
„Legyőzhetetlenek leszünk, ha növekedni fog minden pártban és minden osztályban a becsületes és gondolkodó férfiak száma. Olyan férfiaké, akik minden megbeszélés, minden látható összejövetel nélkül, mindegyik a maga körében, egyazon cél felé igyekeznek, ahogy a látható egyház láthatatlan által, úgy mi is mint nemzet veszélytelenül élhetünk, ha számosan közülünk ama bizonyos csendes együttműködéssel egybe leszünk kapcsolva. Ez az együttműködés a világban való helyzetünk helyes felismeréséből származik. De fel kell ismernünk az egyének számára: ki hogy és mit dolgozzon. Mindaddig azonban, amíg a becsületes és gondolkodó emberek láthatatlan pártja nem terjed, embereké, akik nem félnek nyíltan kimondani az igazat, mindaddig minden látható állami és társadalmi szervezet hiányos és fogyatékos lesz.”

Becsületet és gondolkodást követel az elnök, aki tudós, publicista és államférfi egy személyben. Önmagát követeli mindenki. Követeli Masarykot, aki a polnai vérvádban a reakció egész világa ellen felvette a harcot, követeli Masarykot, aki a habsburgi németesítési törekvésekkel szembe szögezte a maga nemzetének törekvéseit, követeli Masarykot, aki a kulturális minden fórumán az emberiség intézményesítését hangoztatja. Minden cseh és szlovák emberben, de minden más nemzetiségűben is van valami ebből a lélekből. Csak kevésben van bátorság hangot is adni az igazságnak. Honfitársaihoz intézte szövegét, de mindenki megértheti. És ha ott lennének sokan a „becsületesek és a gondolkodók” táborában, bizonyára kevesebb szó esne a krízisről és a világnomorról.

Herriot Madridban

Hasonló a hasonlóak örül — mondja a klasszikus latin közmondás.
Csak természetes dolog tehát, ha Herriot, a köztársasági Franciaország miniszterelnöke Madridba utazott, hogy ott a fiatal spanyol köztársaságnak örvendezzen.

Annál is inkább szimpatikus ez a látogatás, mert eddig egyetlen más francia államférfinek nem jutott eszébe, holott a spanyol köztársaság immár több, mint egy éves.

Mégis súlyos szépséghibák vannak ennek a szimpátia-látogatásnak.
Mégis nagyon gyanús, hogy pont a spanyol köztársaság az a köztársaság, melynek a francia kamara elismerését és szimpátiát szavazott meg.

Am mégis furcsa, hogy annak idején a fiatal német és a vergődő magyar köztársaságokkal szemben egyáltalán nem nyilvánult meg a francia köztársaság szimpátiája.

És így a Herrioté sem, aki közben már volt egyszer kormányon Franciaországban s amennyiben nem volt: a befolyása akkor sem volt csekély.

Holott ez a szimpátia nagyon sokat jelenthetett volna úgy a német, mint a hajdani magyar köztársaság számára.

Ha ez a szimpátia nem marad el, úgy a magyar köztársaságnak nem kellett volna Gombös és a Gombösök ázsiai terrorijáig fejlődni és Németországban ma nem Pápen, nem Hindenburg dirigálna, hanem az a klasszikus demokrácia, mely egyedül utja és lehetősége a népek és főleg a köztársaságok egymást megértésére.

Ha a francia köztársaságnak valóban érdeke lett volna, hogy az új és fiatal köztársaságok megerősödjenek, úgy nem

Mandzsuriában még három-négy évig is eltarthatnak a harcok

Ishi japán képviselő szenzációs nyilatkozata

London, november 1. Ishi báró japán képviselő most tért vissza mandzsuriai utjából, ahol bejárta az összes harc-tereket. Az ismert japán politikus sajtónyilatkozatban közölte a nyilvános- sággal, hogy Mandzsuriában a harcok még eltarthatnak akár 3—4 évig is, mert rövidebb idő alatt aligha lehet a bandákat kiirtani és a jól felfegyverzett felkelő hadseregeket leverni.

Kommunista diákok tüntetést kíséreltek meg Madridban Herriot ellen

Ünnepélyes fogadtatásban részesítették a francia miniszterelnököt Madridban

Párizs, november 1. Herriot és felesége tegnap reggel 9 órakor megérkeztek Madridba. A pályaudvaron Azzana spanyol miniszterelnök fogadta Herriot-t, aki a fogadtatás után feleségével a francia nagykövetség palotájába hajtatott. Rövid pihenő után Herriot a madridi francia nagykövét, Herbette kíséretében megjelent a köztársasági elnöki palotában, melynek frontja előtt a köztársasági gárda díszszázada tisztelgett a francia kormányelnöknek.

Alcala Zamorra elnök dolgozószobájában fogadta Herriot-t, aki az üdvözlések után átadta a spanyol köztársasági elnöknek a becsületrend nyakérszóját, aki a kitüntetést a spanyol

nép nevében is megköszönte. 20 perces látogatás után Herriot a nemzetgyűlés elnökét és Azzana miniszterelnököt látogatta meg.

Később a francia miniszterelnök a madridi városházára hajtatott, ahol a polgármester és a tanács fogadták és üdvözölték. Kommunista diákok tüntetést kíséreltek meg Herriot ellen s felakartak vonulni a francia nagykövetség palotájára, de a karhatalom szöszlőlt a rendbontókra. A francia miniszterelnök felesége társaságában három napot fog tartózkodni a spanyol fővárosban a spanyol köztársaság vendégeként.

Előtt a köztársasági gárda díszszázada tisztelgett a francia kormányelnöknek.

Alcalá Zamorra elnök dolgozószobájában fogadta Herriot-t, aki az üdvözlések után átadta a spanyol köztársasági elnöknek a becsületrend nyakérszóját, aki a kitüntetést a spanyol

nép nevében is megköszönte. 20 perces látogatás után Herriot a nemzetgyűlés elnökét és Azzana miniszterelnököt látogatta meg.

Később a francia miniszterelnök a madridi városházára hajtatott, ahol a polgármester és a tanács fogadták és üdvözölték. Kommunista diákok tüntetést kíséreltek meg Herriot ellen s felakartak vonulni a francia nagykövetség palotájára, de a karhatalom szöszlőlt a rendbontókra. A francia miniszterelnök felesége társaságában három napot fog tartózkodni a spanyol fővárosban a spanyol köztársaság vendégeként.

Előtt a köztársasági gárda díszszázada tisztelgett a francia kormányelnöknek.

Alcalá Zamorra elnök dolgozószobájában fogadta Herriot-t, aki az üdvözlések után átadta a spanyol köztársasági elnöknek a becsületrend nyakérszóját, aki a kitüntetést a spanyol

nép nevében is megköszönte. 20 perces látogatás után Herriot a nemzetgyűlés elnökét és Azzana miniszterelnököt látogatta meg.

Később a francia miniszterelnök a madridi városházára hajtatott, ahol a polgármester és a tanács fogadták és üdvözölték. Kommunista diákok tüntetést kíséreltek meg Herriot ellen s felakartak vonulni a francia nagykövetség palotájára, de a karhatalom szöszlőlt a rendbontókra. A francia miniszterelnök felesége társaságában három napot fog tartózkodni a spanyol fővárosban a spanyol köztársaság vendégeként.

Előtt a köztársasági gárda díszszázada tisztelgett a francia kormányelnöknek.

Alcalá Zamorra elnök dolgozószobájában fogadta Herriot-t, aki az üdvözlések után átadta a spanyol köztársasági elnöknek a becsületrend nyakérszóját, aki a kitüntetést a spanyol

nép nevében is megköszönte. 20 perces látogatás után Herriot a nemzetgyűlés elnökét és Azzana miniszterelnököt látogatta meg.

Később a francia miniszterelnök a madridi városházára hajtatott, ahol a polgármester és a tanács fogadták és üdvözölték. Kommunista diákok tüntetést kíséreltek meg Herriot ellen s felakartak vonulni a francia nagykövetség palotájára, de a karhatalom szöszlőlt a rendbontókra. A francia miniszterelnök felesége társaságában három napot fog tartózkodni a spanyol fővárosban a spanyol köztársaság vendégeként.

Előtt a köztársasági gárda díszszázada tisztelgett a francia kormányelnöknek.

Alcalá Zamorra elnök dolgozószobájában fogadta Herriot-t, aki az üdvözlések után átadta a spanyol köztársasági elnöknek a becsületrend nyakérszóját, aki a kitüntetést a spanyol

fasizmus sohasem jelentkezett antiszociális köntösben, sőt ebben a vonatkozásban demagógiája a forradalmi pártokon is túltett.

Az olasz tömegek, mint általában minden latin nép tömegei különös hajlamot mutatnak a muftiban és mutatnak a jelenben a nemzeti önbecsülés tultengésére, amit a fasizmus agitátorai alaposan kiaknázáltak.

Az olasz nép ama népek közé tartozik, amelynek alacsony politikai szinten mozgó tömegei erős lelki adottságokkal rendelkeznek ahhoz, hogy mintegy akarják becsapódásukat.

És ezt az akaratot olyan tehetséges ember elégítette ki és elégíti ki ma is, mint Mussolini, aki a néplelek hurjain a szocialista mozgalomban tanult meg jár szani.

Az olasz nép a leghíresebb komédiások, politikai zsarnokok és énekesek népe, mely mindig nagy készséget mutatott a nagy és hatásos gesztusok, a hangzatos melódiák megbecsülésére.

És Mussolini éppoly nagy komédiásnak, mint amilyen kéméletben zsarnoknak és hatásos szónoknak bizonyult.

Minél alacsonyabb politikai szinten él egy nép, annál több erélyt árul el rendszerint az erély és kezdeményezés iránt.

És Mussolini a maga fasisztáival ebből a két tulajdonságból a kelleténél is többet nyújtott Itália népének.

Mint olyan embernek, akinek egész „világnézete” — minden intelligenciája mellett is — a hatalom és csak a hatalom habzó megártására irányul, tulajdonképpen sohasem volt szüksége arra, hogy egy pozitív programhoz tartsa magát.

Ezért tud olyan realpolitikát üzni, mely amilyen ravasz és alkalmazkodó, egyszerű mind éppoly kitünően ért a nagyság szügerálásához, a szembényvesztéshez és az alacsony szenvedélyek ébrentartásához.

Ez magyarázza meg részben látszat-sikereinek tartósságát, bár eme egy ok mellett még számos más ok is közre hat annak magyarázatára, hogy a zsarnokságnak, elnyomásnak az a brutális és embertelen rendszere, melyet fasizmusnak nevezünk, miért tarthatja magát immár tizedik éve.

VILAG TÖKRÉ

Hoover, a legpechesebb államférfi

Herbert Hoover, aki 1928-ban a kereskedelemügyi minisztériumból vonult be a Fehér Hába, sokkal jobban ismert Európában, mint ellenfelei, a demokráta párti Franklin Delano Roosevelt. Ez az ügyvédből lett demokráta vezér a harmincégmilliós Newyork állam kormányzója, az egyetlen demokráta tagja volt a mindenkor republikánus Roosevelt családnak. Régebben ügyvédi praxsisa mellett feleségével együtt szerény keretek között működő gyárat tartott fenn, amelyben antikuborokat imitáltak és Roosevelték szorgalmas munka árán gyűjtöttek maguknak tekintélyes vagyont. Amerikában ugyszólván mindenki csak a béna embernek nevezi, mint ismeretes néhány évvel ezelőtt gyermekparalízisben megbetegedett és a betegsége következtében lábai még ma is békák. Amikor ez év júniusában repülőgépen Csikagóba ment az elnökjelölt demokráta konvencióra, csak a fia segítségével látható nagy erőfeszítéssel tudott feljutni a pódiumra. De amikor azután beszélni kezdett, azzal a föltétlen természetes közvetlenséggel, ami a nyugati államférfiaknak jellegzetes tulajdonságuk, tiszta és érthető gondolatmenete, energikus hanghordozása, jőzan eszü és egészséges férfi impressióját kellették a hallgatóságban. Nem demagóg, kerüli a metaforákat, a lírikus és szubjektív ömlengést, nem lengeti karjait, nem szoritja ökolbe kezét, mégis érezni, hogy ebben az emberben van erő.

Hogy milyen nagy harcot kell vívnia Rooseveltnek az elnöki méltóságért, kitünik abból, hogy Amerika történelmében még sohasem fordult elő, hogy a második választására kerülő elnököt megbuktatták volna. Az elnök tekintélye óriási, nehéz ellene a harc és most mégis az a helyzet, hogy Roosevelt magbuktatja Hoovert. Pedig Amerikában nagy változásokat idéz elő ha új elnök vonul be a Fehér Hába.

Ha az elnök megy, mennek vele a közhivatalnokok is, a postamestertől kezdve a postaügyi miniszterig és a polgármestertől kezdve a legmagasabb minisztériumi tisztségviselőig. Négyemlő állami hivatalnok veszti állását, nyugdíj nélkül. Ha Hoover nem marad, menni kell Stimson külügyminiszternek, az európaiak nagy barátjának, menni kell mr. Doaknak, aki nem tudott tizenkét millió munkanélküli számára munkaalkalmat nyújtani, menni kell mr. Brownak, a prohibíciós, törvény megszemélyesítőjének. Ezek mind bukott hadvezérek lesznek, akik elvesztették a nagy háborút, sőt bukott hadvezér lesz a White House kertésze is, aki többé nem fog orchideákat és gardéniákat szállítani az elnök estélyeire. De itt felmerült az a kérdés, hogy vajjon tényleg Roosevelt lesz-e elnök. Profétának lenni Amerikában is hálátlan mesterség, de a jóslást mégis lényegesen megkönnyíti egy elmes orgnizáció, amely a Literary Dierger című hetilap köré épült fel. Ez a lap vezette be az előzetes népszavazást, amit bizonyára Európában is hamarosan utánozni fognak. Sok millió szavazócédulát küldenek ki válaszbélyegekkkel és a beérkezett szavazatok mindig megmondják előre az eredményt. Előre megmondták Al Smith bukását 1928-ban Hooverrel szemben és most Roosevelt fölénye győzelmét jósolják.

Hoover a legpechesebb államférfi.

Einstein professzor lemondott a berlini egyetemről élvezett fizetéséről

A világhírű tudós újabb hitvallása a cionizmus mellett. Einstein nyilatkozik Freudról és az amerikai liberalizmusról

Berlin, november 1. Albert Einstein professzor — mint az Uj Kelet röviden jelentette — elfogadta a newyerseyi egyetem meghívását. A világhírű fizikus az év öt hónapjában fog itt előadásokat tartani az elméleti fizika köréből.

A német kormány Einsteinért

Einstein professzor ugyanakkor, amikor elfogadta az amerikai híres egyetem meghívását, bejelentett Berlinben az egyetem tanácsának, hogy a közoktatásügyi miniszter rendelkezésére bocsátja tanszékét és a berlini egyetemről élvezett fizetését. Ezt annál inkább is teszi, minthogy Londonban is akar évenként egy hónapot eltölteni. A közoktatásügyi miniszter haladéktalanul választott Einsteinnak és arra kérte, hogy tartsa meg továbbra is berlini katedráját, mert ezt a német tudomány szempontjából nagyon fontosnak találja. Ha le akar mondani tiszteletdíjairól, akkor ezekből a német kormány ösztöndíjat létesít, amely felett Einstein szabadon rendelkezhetik. A német kormány ezt a gesztusát Einstein hálásan megköszönte és a közoktatásügyi miniszter intencióinak szellemében döntött. Megtartja berlini katedráját, lemond a jövedelméről és abból létesítendő, főleg szorgalmas és tehetséges diákokat támogató ösztöndíjak felett ezentúl Einstein fog rendelkezni.

A tudósok Amerikába való jövelele elé nagy érdeklődéssel tekintenek. Einsteinról megint hasábot irnak az amerikai újságok, Georg Silvester Viereck, a neves amerikai író és publicista felelevení Einsteinnal Amerikában való találkozását és erről a következő, felelő érdekes riportban számol be:

Einstein Amerikáról

Találkozásunk színhelye — írja Viereck — a Belgenland című vendéglő. A tudós barátai, újságírók, érdeklődők százai tülekednek, hogy a közelébe jussanak és vele néhány szót válthassanak. A közpénz látható Einstein professzor templomi mellszobrára, amelyet nagy gondossággal készített a szobrász és megszólalásig hűen el is találta a tudóst.

Einstein professzor kezdte a beszélgetést:

— Nagyon sajnálom, de nem tudom magam különböző asztrál testekké széjjel darabolni, hogy minden barátomat és jóismerősömet köszönthessem. Mondhatom, sehol és soha még annyira nem éreztem a relativitás értelmét, mint éppen Newyorkban, ahol olyan gyorsan száguldanak az órák, mint a pillanatok.

Mire én ezt a megjegyzést tettem: — Csodálatos, hogy ön mégis meg tudta őrizni filozófiai nyugalmát. Ez az egész mozgás maga körül, mintha nem is érintené.

Einstein: Ha nem tudnám megővni nyugalmamat, akkor három nap alatt Newyork megemésztené. Ez a város mindig is nagy vonzóerőt gyakorolt rám. Tíz évvel ezelőtt láttam először, amikor a város engem úgy tisztelt, mint egy német békedelegátust. Szeretem a város tornyait és felfelé törő vonalait sajátosan kellemes benyomást tettek rám, aki sok mindent a matematikus szemével néz.

Maeterlinck hasonlata

Viereck: Amikor ön első ízben jött Newyorkba, kevesen voltak abban a kellemes helyzetben, hogy önt hallhassák. Most azonban, hogy ön rádióban is beszélt, Amerika egész népe ismeri és szereti a hangját. (Einstein felnevet). Nemrégiben beszéltem Maeterlinckkel, akit kritikusai a belga Shakespearenek tartanak. Többek között Freudról is beszélgetünk. Azt mondtam neki, hogy Freud, ép úgy, mint ön, a világot egy új megvilágításban mutatja. Freud ugyanis a tudatalattiság számos titkát fedezte fel. Maeterlinck erre azt felelte, hogy ön és Freud között olyan a különbség, mint egy borsó és egy piramis között. (Einstein fejét csóválja.)

Einstein: Ez nagy igazságtalanság Freuddal szemben. Én ugyan nem tudom követni a pszichoanalízis apját minden gondolatmenetében, de kétségtelen, hogy egy nagy művet alkotott. Közöttünk lehetetlen az összehasonlítás, mert mi különböző munkaterületeken dolgozunk. Ennél fogva éppoly lehetetlen ránk alkalmazni egy olyan közös mértekegységet, mint ahogy lehetetlen egyazon mértékkel mérni a nagy énekest és a díjboxlót. Nem hin-

ném, hogy olyan emberek, mint Freud és én, kölcsönös nevezőre hozhatók lennének. Minden egyéniséget saját törvényei szerint kell megítélni.

Van-e haladás a világon?

Viereck: Van haladás a világon?

Einstein: Kétségtelenül van. Ha még nekünk is, akik generációkban gondolkodunk, lassú ez a folyamat, de kétségtelenül felismerhető.

Viereck: Hisz ön Amerika haladásában, annak ellenére, hogy néhány amerikai állam olyan törvényt fogadott el, amelynek értelmében tilos az iskolákban a fejlődéstörténelmet tanítani?

Einstein: Hiszen önként nemcsak Bryan-féle emberek felett rendelkeznek, de van nekünk nagy szellemeik is, mint amilyen dr. Fosdick.

Viereck: Száz évvel ezelőtt Fosdick dr. bizony nem állíthatta volna fel az ön mellszobrát az ő temploma oszlopcsernkába. Vajjon Németországnak valamely egyháza vállalkozna-e arra, hogy nagy kortársát ilyen módon megtisztelje?

Einstein: Ugy vélem, nem válna ez erre. Nem is hiszem, hogy Németországban akadna lelkipásztor, aki ilyen módon javasolná egy zsidónak a megtiszteltetését. Én Fosdick doktort nemcsak azért

becsülöm és nemcsak azért látom benne a jövő egyszerű liberálisizmusának megtestesítőjét, mert engem megtisztelt. Hiszen Mohamed és Budha szobrát is felállította templomában.

Hogy érzi magát a szentek között?

Viereck: Hogy érzi ön magát a sok szentnek a társaságában?

Einstein (ravaszul mosolyog): Kétségtelenül kényes helyzetben vagyok és azt érzem, hogy vigyáznom kell. Mindenekelőtt nem szabad ostobaságokat elkövetnem, nem szabad rossz könyveket irnom, nehogy méltatlan legyek társaságukra. Büszke vagyok erre a megtiszteltetésre, nem magam miatt, hanem főleg azért, mert zsidó vagyok. Nagy haladásnak tekintem, hogy egy keresztény templomban zsidónak szobrot állíttanak. Egyébként úgy hallok, hogy rajtam kívül még három neves zsidó fog kapni szobrot Fosdick dr. templomában.

Viereck: Véleményem szerint a keresztény vallás alapítója nem lesz meglepve, ha saját fajtájának képviselői örökölték meg keresztény templomokban. Csak azt nem értem, hogy ön, mint lelkes internacionalista, hogyan támogathat egy zsi-

dó nemzeti államot? Hogy egyeztethető össze ez az ön filozófiájával?

Internacionalizmus és zsidóság.

Einstein: Internacionalizmus nem jelenti az egyéniség feladását. Nem látom be, hogy egy nemzet, vagy faj miért ne tisztelje tradícióit? Miért akarják, hogy a zsidó ne tudja, ne ismerje történelmét? És miért ne legyen a zsidó népnek e földön egy kicsi országa? Én a magam részéről nem látok igazságtalanságot abban, ha valaki felvilágosodottan patriótá, ha szereti hazáját és ha egy bizonyos fajhoz való hozzátartozásából nem csinál titkot. A hazafiasság azonban nem ok arra, hogy egyik nép megrohanja a másikat, sem pedig arra, hogy meggyőződéséről rákényszerítse egy másik közösségre. Én Wilson elnökkel hiszek a népek és az egyének örendelkezésében.

Viereck: Minden korlátozás nélkül?

Einstein: Nem. Minden egyén kell, hogy a civilizáció oltárán áldozzon fel néhány szabadságot.

Viereck: Különösnek tartom, hogy egy ember, aki a végtelen fogalmával annyira megrágnál a lábát, mint ön, bizonyos civilizációkat komolyan vegyen. Elvégre a civilizációk éppoly létrejönnek és elpusztulnak, mint ahogy növények és emberfajták jönnek és mennek.

Einstein: Ne felejtse azonban, hogy mi, akik élünk, a saját helyzetünket az időben és térben kell, hogy komolyan vegyük. Elvégre ez az egyetlen realitás, amit ismerünk.

Ezzel és egy meleg kézzel a végződött Einsteinnak az újságíróval való beszélgetése.

Nagy nyugtalansággal néz a máramarosi zsidóság a napokban összeülő cuzista kongresszus elé

Manolache Zacharie lázító agitációt végez a falvakban, a prefektus, a polgármester és a rendőrfőnök garantálják a közrend biztosítását

Sighet, Máramarossziget, november 1. (Az Uj Kelet tud.) November 13-ára cuzista kongresszust hívott össze Máramarosszigetre Manolache Zacharie, a máramarosi cuzisták hírhedt vezére. A feketénges agitátor újra uszító hadjáratot indított be az egész megyében, sorra járja a falvakat és toborozza a parasztokat. Ennek az előkészítő munkának első gyümölcse az egyik máramarosszigeti imaház ablakainak beverése néhány nap pal ezelőtt. Az utóbbi napok antiszemita agitációja azonban érthető nyugtalanságot vált ki a máramarosi zsidóság körében és az aggodalom nem is egészen indokolatlan a november 13-ára összehívott

cuzista kongresszus iránt. Joszovits Lipót, az orthodox hitközség elnöke fel is kereste Bálint Sándor dr. polgármestert és felhívta figyelmét a nyugtalan atmoszférára és azokra a veszedelmekre, amelyek megfelelő óvintézkedés hiányában bekövetkezhetnek. A hitközség elnöke felkereste dr. Ilea László vármegyei prefektust is, aki kijelentette, hogy a törvény rendelkezései értelmében nem áll módjában megakadályozni a kongresszus megtartását, de ugyanakkor hatékony intézkedéseket fog tenni a rend fenntartására. Hasonló értelemben nyilatkozott Mesesan rendőrfőnök is, aki garanciát

vállalt a közrend biztosítására. Nem akarunk beleszólni dr. Ilea prefektus törvénytisztelőt, a mult tapasztalatai alapján azonban mégis kockázatos dolognak tartjuk, éppen a törvényes rend megőrzése szempontjából egy olyan kongresszusnak a megtartását, amelynek egyedüli programja a gyűlölet és a rombolás. Minden esetre nagy felelősség hárul a sziget hatóságokra és a magunk részéről is a legenergikusabb intézkedések foganatosítását követjük, mert tudjuk minő veszedelemmel jár ebben a nyomorsújtotta vármegyében a szenvedélyek felkorbácsolása.

Adóhivatali nyugta nélkül felvonulás és vasárnapi polgárháboru nem engedélyezhető

Rettegve várja a bécsi lakosság a telet

Bécs, november 1. A Konjunktúra-kutató intézet bájos közvetlenséggel jelenti, hogy az állami büdzsé kiegyensúlyozása szempontjából decemberig sürgősen le kell építeni újabb tízezer közhivatalnokot és a Winterhilfe megkezdte előkészületeit. A város borzongva várja a téli szont.

Az elegáns Cottageban egész villasorok kaphatók, a világhírű Kaertnerstrassen hónapokig nem lehet kiadni egy üres helyiséget és tisztes patricius házak főnökei reggeli után unottan elindulnak lerakni a vagyontalansági esküt. A luxusvendéglőkben elbocsájtják az italos gyereket, a legjobb vendégek is csak kis menüt rendelnek, míg a munkanélküliek közül számosan, takarékosági okokból a gázcsapból ebédelnek. Már akadnak 15 éves ifjak is, akik reménytelennek látják a jövőt és leugrálanak az István templom tornyából vagy vasárnap délelőtt egyenruhát öltve halomra lövöldöznek egymást. Az új közbiztonsági államtitkárnak

Fey őrnagynak van ugyan egy rendlete, amely megtiltja a pártok egyenruhás felvonulásait. Maga az uniformis láz nem szűnt meg, sőt ellenkezőleg, jobban dühög, mint valaha. Az egyenruha különösen jó propaganda eszköznek bizonyult a náci kezében. A polgári fiatalok egy része gyönyörrel viseli a barna inget, az amerikai derékszíjat, meg a magas barna csákót és részben pártutasításra, részben privát ambícióból szabad idejében ebben korzóklik büszkén. Az államháztartás bevételeinek emelése céljából itt is, mint annyi környező más országban általában új jövedelmi források után kutatnak az illetékesek. Ebben az irányban egy tekintélyes bécsi napilap érdekes tervet vetett fel, mely egyúttal rendkívül jellemző az 1932-es Bécsre. Indítvány: Vezessék be az egyenruha adót.

Eszerint mindenki, aki valamelyik politikai párt védőrségének kötelékébe tartozik s annak egyenruháját viseli,

ezért a szórakozásért külön megadóztatik. Gyakorlatban ez úgy lenne keresztülvihető, hogy a pártok a felvonulásra kapott rendőrségi engedély birtokában elküldik megbízottukat az adóhivatalba, ahol bejelentik, hogy hány egyenruhás tagjukat vezénylik ki az uccára. Fizetnek pedig minden közlegény után 50 garast, sarzsíért 1 schillinget és zászlóért 1.50 schillinget.

Ha az egész évre előre kifizetik, úgy a köznevelésben részesülnek. Az adóhivatal nyugtája nélkül felvonulás és vasárnapi polgárháboru nem engedélyezhető. Megvalósításra kerül e fenti terv, nem tudom, de humornak az sem lenne utolsó, ha majd a következő jelentéseket lehetne olvasni a lapokban a vasárnapi ütközetekről: a felek, miután pontosan lefizették az egyenruha és vigalmi adót, dühösen egymásnak rontottak. Vagy: a rohamlépésben közeledő segélycsapatok messziről lobogtatták az adónyugtákat.

Kolozsvárra helyezték át az Aviva-Barisszia szervezet központját

Végetért az Aviva-Barisszia két napos kolozsvári konferenciája

Cluj-Kolozsvár november 1. (Az Uj Kelet tud.) Az Aviva-Barisszia Jom-Hahitachduthjának folytatásos ülésén dr. Berner Mór nagyszabású szervezeti jelentése után Gottlieb Mendel, a számvizsgáló bizottság jelentését adja elő, majd kezdetét veszi a konferencia általános vitája a szervezeti jelentés és a kultur-referátum fölött. Az általános vita első szónoka Haber László (Arad), aki az önálló sajtó ellen és az Uj Kor megerősítése mellett foglal állást.

A nevelés kérdése

Fischer Ernő szólal fel ezután és az ifjúsági nevelés rendszerbe-foglalását követeli. Irányt kell adni az oktatásban és meg kell változtatni a nevelés eddigi formáit. Az új nevelési forma csak a chaluci lehet, egy szoros együttélés megteremtése. Friedman Ede a baráti egység tartozás megvalósulására mutat rá, majd dr. Schächter László (Déva) hangsúlyozza, hogy csak a lehetőségeknek megfelelő minimális programot szabad vállalnia a konferenciának. A kollektív nevelési rendszert meg kell erősíteni és a szervezetet Palesztina-centrikussá kell tenni. Karpf Ferenc (Kolozsvár) ugyan csak a nevelés kérdéséhez szól hozzá, majd dr. Krémer Armin emelkedik szólásra. Szükségtelenné tartja egy új ideológia lefektetését és óva inti a konferenciát, hogy pártirányzatok felé ne forduljon. A cionista szervezet mindig az általános emberi haladást jelentette és a cionista ifjúságnak nincs szüksége arra, hogy progresszív beállítottságát a párt politika útjára terelje. A hebraizáció fontosságát hangsúlyozza és ennek előmozdítása érdekében héber dalkörök létesítését javasolja. A sajtó kérdését illetően, egy egységes ifjúsági organum megerősítését indítványozza. Elesen állást foglal a kizárólagos chalucit ellen, de hangsúlyozza a Palesztina-centrikus nevelés szükségességét.

Vita a chalucit körül

A konferencia ezután Fischer Ernő javaslatára öttagú bizottságot küld ki a nevelés rendszerének megállapítására. Ábrahám (Marosvásárhely) a sejt-rendszer ellen foglal állást, majd Walter (Marosvásárhely) szólal fel és reflektál az általános vitára. A nevelés és a kultur-munka alapvető hibáját az ideológia irány hiányában látja. Maximális cionizmus volt a jelszavunk, ami azonban elvont fogalom és jobbra-balra forgatható valami. Határozott, céltudatos irányra van szükség és ezt csak a chalucit adhatja meg. Rothmann József a régi fegyelm-rendszer megvalósulásában látja a szervezet főhibáját, majd Reiter Ernő szólal fel és a szervezet további politikai függetlenségének megőrzését követeli. Nem az ideológia és nem a politikai irány hiányzik, hanem a rend és a fegyelm, amely nélkül nincs szervezeti élet. Frucht Ferenc (Torda) az ifjúsági sajtó kérdéséhez szól hozzá, majd dr. Dénes László a kulturkiadványokra tesz javaslatot és hangsúlyozza az ifjúság gazdasági átrétegződésének fontosságát. Kaszner Rezső nagy beszédben összegez az általános vita eddigi eredményeit. Vázolja a szervezet általános helyzetét a chalucitot illetően hangsúlyozza hogy nevelni csak fiatalokat lehet és nem szabad félembereket az Erecre szabadítanunk. A 18 éven aluliakat határozott chaluci irányu nevelésben kell részesítenünk, a 18 éven felülieket, akik nem jutnak el az alijáig, nem szabad elejtenünk, mert ők kell, hogy legyenek a cionizmus galuth-katonái. Az ideológiai kérdést illetően hangsúlyozza a Barisszia eszmei tartalmának a modern világszemléletekkel való kiszélesítését, mely eszmék a zsidóság ősi talajból nőttek ki és lettek az emberiség közkinésévé.

Az Aviva-Barisszia és a többi szervezetek

Másnap délelőtt Reiter Ernő elnöklelté alatt ül össze a Jom-Hahitachduth. Halmos László felolvassa a marosvásárhelyi Aviva-Barisszia szervezeti javaslatát, amely három korosztályra osztja a szervezetet és a kizárólagos chalucit beállítottságot veszi alapul. A nagystílusú tervezet elsőnek Riesel Jakob (Déva) szól hozzá. Főleg a zakének jogainak megőrzésére vonatkozó részt támogatja és

kifejti, hogy nincs szükség az alapszabályok megváltoztatására. Feibisch, a Hanoár Hacioni központi kiküldöttje a chalucit nevelés életbeléptetését javasolja. A szociális problémákkal való foglalkozás elengedhetetlen ma és a kvucák, nem egyebek, mint a szociális problémák megoldása. Kéri a Barissziát, tartsa meg továbbra is eddigi kapcsolatait a Hanoár Hacionival. Kaszner Rezső válaszul Feibisch szavaira és hangsúlyozza a két szervezet közötti együttműködés fontosságát, majd Péterffy Endre kifejti, hogy a Barisszia programját Erec Jiszraél-lel kell összekötni és ezért elfogadja a marosvásárhelyi javaslatnak a chalucitot vonatkozó részét. A chalucit azonban nem egy párt privilégizált feladata és az Aviva-Barisszia chalucitjának nem szabad egy pártideológiához kötött válniuk lennie. Ettől eltekintve kapcsolatokat kell teremteni a világ cionista ifjúsági mozgalmával. Sejovitz Béla ugyancsak a pártideológiai beállítottság ellen foglal állást. A Barissziának a herzi cionizmus alapján kell megmaradnia és a zakének kielési lehetőségeit kell adni a szervezetben. Kaszner Miklós (Déva) napirendi indítványa után Tihanyi Dezső rosrison szólal fel. A szervezetnek az eddigi politikai és ideológiai irányát feltételül meg kell tartania. Kettős irányra kell, hogy legyen a nevelésnek: chalucitot kiképezni Palesztina számára és felkészülni, képzett cionista harcosokat adni az itteni mozgalomnak. Javasolja, hogy az alapszabály-tervezetet a legközelebbi Vaad Harisonimot az erdélyi zsebbi Vaad Harisonimot el utalja a konferencia és ez legyen hivatva véglegesen határozni a szervezet kérdésében. Ing. Noszin Mór emelkedik ezután szólásra. Hangsúlyozza, hogy már Herzi idejében tudta a cionista szervezet, hogy eljön az idő, amikor a gazdasági kényszerűség és a szociális szükségesség fogja előtérbe helyezni a cionizmust. Az új javaslat nem mond újat ebben a tekintetben. A praktikus Palesztina-munka régi alapelve a cionizmusnak. Nem lehet azonban a nevelést kizárólag a jisuva beállítani, mert itt is szükség van cionistákra és akik nem lehetnek chalucitok, azokról is gondoskodni kell. Dr. Schächter László is az alapszabálytervezetnek a legközelebbi konferencia elé való utalását kívánja és szerinte ennek a Jom-Hahitachduthnak csak általános irányokat kell megadni a Nöszit számára.

Az ideológia kérdése

Danzig Hillél a zakenség intézményét támadja, a chalucitúra ráterve hangsúlyozza, hogy ki kell építeni a 18 éven aluliakat szervezetet, mint az Aviva-Barisszia mozgalom bázisát, ezeket pedig céltudatos Palesztina-centrikus, kifejezetten chalucit nevelésben kell részesíteni. A konferenciának azonban módot kell teremteni arra hogy azon 18 éven felüliek akik a chalucitúra állították be életprogramjukat, azt meg is valósíthassák. Tagadja, hogy a barisszianizmusnak nincs ideológiája. Nem hajlandó magáévá tenni egy meglévő cionista pártnak politikai megköttöttségét sem. A mi ideológiánk nem Weizmanné és nem Jabotinskié, sem Arlosoroffé, hanem a zsidó profétáké, akik a szociális igazság és a nemzeti lelkiismeret harcosai voltak. Zsidó többségű zsidóállam, szociális igazságon felépülő társadalom és népi közösség — ez a hamisítatlan zsidó ideál, ez a cionizmus lényege és ez kell, hogy legyen a barisszianizmus szellemi és ideológiai tartalma is.

Halmos László elfogadja Tihanyi Dezső indítványát, hogy az alapszabály kérdésében a Vaad Harisonim döntson és hogy a Nöszit kötelességévé tétessék a palesztinai életre készülő barisszianusok hachszarzatása és alijázata, kéri azonban, hogy ez a chalucit a Merkaz Hehalucon keresztül történjen.

A Jom-Hahidachduth ezután háromtagú bizottságot küld ki, amelynek feladata az általános irányelveket leszögezni a már közös nevezőre jutott álláspontok konkretizálására. A bizottság amelynek tagjai Kaszner Rezső, Péterffy Endre és Halmos László voltak, a fentieknek megfelelő határozati javaslatot készített be az ideológiai tartalomra és a szervezeti munkára vonatkozólag, amit el is fogadtak. Ezután Noszin Mór veszi át a konferencia vezetését, majd Danzig Hillél előterjeszti a nevelés rendszerbeiktatására kiküldött bizottság jelentését.

Tihanyi Dezső, dr. Krémer Armin kiegészítéssel a bizottság jelentését a konferencia elfogadta.

A lemondott vezetőség bucsuztatása

Hétfőn délután Gottlieb Lajos pénzügyi referátumával kezdődnek a tanácskozások. A költségvetési vita után a konferencia elhatározza, hogy a legközelebbi Vaad Harisonimot az erdélyi zsebbi cionista konferenciával egyidejűleg hívja össze a Nöszit, majd Risner Magda tartja meg nívós Aviva-referátumát, amely a dolgozó zsidó nő típusának kivételét teszi az Aviva feladatává. Steinmetz Rachel (Sighet) hangsúlyozza, hogy nincs speciális Aviva-probléma és az egész szervezetnek egységes kérdései és feladatai vannak. Márk Irén (Nagyvárad) tartalmaz, okos hozzászólása után bizottság lett kiküldve az Aviva-munka részletes program-iktatására. Ezután Halmos László tartja meg emelkedett szellemű Palesztina-referátumát, majd azzal kapcsolatban határozatok, valamint az új Aviva-program megszavazása után a konferencia megadja a felmentvényt a szervezet eddigi vezetőségének. Noszin Mór elnök megleghangu beszédben méltatja Tihanyi Dezső a távozó rosrison érdemeit, majd Riesel Ja-

kab méltatja a lemondott vezetőség munkáját és javaslatára a konferencia elhatározta, hogy Tihanyi Dezsőt a szervezet köcinkavodjává avatja és nevével vezeti a KKL aranykönyvébe. Ezután az új vezetőség megválasztására került a sor. Az Aviva-Barisszia szervezet rosrisonjává Kaszner Rezsőt, rosssenivé Katz Lászlót, rossslisivé Diamantstein Lászlót, rosshavivának Pollák Rachelt választotta meg egyhangú lelkesedéssel a konferencia. A Nöszit tagjai lettek: Gottlieb Lajos pénzügy, dr. Dénes László, dr. Engelberg Izsó, Kaszner Ernő, dr. Blau Zoltán.

Az új vezetőség beiktatása

Ezután Kaszner Rezső, a szervezet új elnöke tartja meg székfoglaló beszédét, amelyben fogadalmat tesz a Nöszit nevében az odaadó munkára és vázolja azokat az irányelveket, amelyek vezetni fogják ténykedéseiben. Tihanyi Dezső, a lemondott vezetőség nevében köszönti az új Nöszitot, majd Danzig Hillél az Akadémia Barisszia üdvözlését tolmácsolja és egyben a zsidó diákság segítségintézményeinek támogatására hívja fel a delegátusokat.

A konferencia a Hatikvah hangjai mellett, emelkedett hangulatban nyert befejezést.

A mai zsidó népgyűlés külföldi vendégei

Az Uj Kelet közölte már, hogy ma szerda este fél 9 órakor, a régi Iparkamara dísztermében a Jewish Agency kolozsvári osztálya nagyszabású meetinget rendez.

A meeting szónokai között a kolozsvári zsidóságnak két külföldi vendége is lesz, mindketten ismerősök zsidó közönségünk előtt, birják a legszelebb körök szimpátiáját, s az előadó pódiumon való megjelenésük, mint mindig, ez alkalommal is élményt fog jelenteni.

Dr. Otto Abeles, akit mint ragyogó tollú író, százszázalékos európeert és kiváló szónokot ismert meg Kolozsvár zsidósága; legutóbbi tartózkodása óta bejárta fél Európát: Luxemburgban, Lengyelországban, Csehszlovákiában

tartott nagyszerű előadásokat. De nem csak mint szónok, hanem mint író is szélesbítette eddigi útját: „Zehn Jüdinnen“ c. könyve egész Európában nagy sikert aratott.

Dr. N. M. Gelber, a kiváló zsidó történetíró az utóbbi hónapokban Bulgáriában tartott sorozatos szemináriumokat, majd mint a „Jüdische Enzyklopedie“ szerkesztőbizottságának tagja fejtett ki széleskörű tevékenységet.

A mai népgyűlés tárgyval választott téma: „A zsidó a világkrisis tengerében“, a zsidóság legaktuálisabb problémáinak tömegét öleli fel, s minden remény meg van arra, hogy zsufoolt terem fogja meghallgatni az előadók fejtegetéseit.

Nyarat jósol november közepére a meteorológiai intézet

Olyan csillaghullás várható ebben a hónapban, amelyhez hasonló már harminchárom éve nem volt

Bucuresti-Bukarest, november 1. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti meteorológiai intézet jóslása szerint a két-három hétig tartó őszi időjárást november 10-ikén újabb nyár fogja, ha rövidebb időre is felváltani. Az időjárás változásának igen érdekes magyarázata van. Kétszer egy évben: augusztusban és novemberben sűrű meteor csoportok között halad el a föld a szokásos útján. A tudomány körülbelül 30 milliárdra becsüli ilyen, évenként lehulló csillagok számát. Egy részük a Perseus konstellációból hull le, ezeket Perseidáknak nevezik. Sokkal erőteljesebb a csillaghullás novemberben, amikor az Oroszlán konstellációban lévő Leonidák hullása kezdődik meg.

November első felében láthatatlan égi pályáján a föld a Leonidák közé érkezik el. E hónap 10—15-ike között olyan csillaghullásra van kilátás, ami-

nőhöz hasonlót 1899 óta nem látott az emberiség. A Leonidák csak éjjel után lesznek láthatók és hullásuk hajnali három és négy óra között éri el tetőfokát. A Leonidák összezsufolódása a föld körül egy reflektort alkot, amelyen keresztül erőteljesebb meleg sugárzódik a földre. A felmelegedést átmeneti esők fogják megelőzni.

Nem találják az angol partok közelében eltűnt német postarepülőgépet

Berlin, november 1. Kutatások ellenére nem találják az angol partok közelében eltűnt postarepülőgépet és semmi hír sincsen pilótái sorsáról sem. A vihar a La Manche csatornán tovább dühög, úgy, hogy a kutatás nagy nehézségekbe ütközik.

Kezdek részére.

100 uiságicik alapján románul

a legalkalmasabb arra, hogy a nyelvet játszi könnyűséggel, szórakozva, minden eddigi rendszertől eltérő módon elsajátítsa a román nyelvet. E munka egyszeri átolvasása révén bárki megtanulhat helyesen románul írni, olvasni, elsajátítja az államnyelv szellemét, fordulatait, nyelvtani szerkezetét, gyakorlati szókincse pedig arra képesíti, hogy a legzűlésebb gondnappal beszélgetésben helytállni tudjon.

Eddigi árát mélyen leszállítottuk,

most csak 150 lej az UJ KELET könyvosztályában

Hel

A Derm

és

Hétfő

Cluj-Kolozsvár (Kelet tud.) A galmai kedden nyen lecsillapított internált munkán leigazoltatott óráktól kezdve munkások csoportja épületét hajnali órákig tartott munkáspont rendőrség ugyanis csak a ték szabadlábba hogy valóban mata-börgyárna nyek miatt ren voltak részesei azonban, akik kapcsán került otthonba, tovább fogva tartottak

Fe ott

Déli 11 és 12 szabadlábahelyi őrség. A munkásonthiba igye fegyveres örök leigazoltatások hatolni a munkáskatársra lá otthon tágas hely mellett egyszerűt a munkások lábask, borotva hatalmas terecsen Hétfőn munkástömegre felsegélyezésére

Mié galé

A helyszínen mációt a hétfő Mikor a munkálete elől az utjabb, sztrájk csoportokban tanyrat. Munkáösszes nagyüzet sztrájkra birják kasszát. Ezek a műhelyeibe is kassai a sztrájk val kísérk a munkások az áll helyzetük miatt szimpátia-sztrájk sztrájkokkal s takozó felvonul órákor a rendőr

Ezért halasztó kassát a rendőr amelyet két órá Nagy óra előtt megindulnia az megnek, hogy

a nagy vasut rodra, a vasut lakozó CFR-m nuljon fe

Az események m tájékozott politik lett megakadály kásokkal megnő lása súlyos köve volna maga után tartott katonas őrség egyszerre erős karhatalmi munkásonthiba portall pedig a ros felé vezető hogy a két tünter leges összetalál tolni.

Délután négyt tizenöt perc lefo otthonban filmre le. A kapunak a a civilruhás rend

Helyreállt a rend, a sztrájkot leszerelték, de a hatóságok között folynak az izgalmas tárgyalások

A Dermatában 700, a Transilvania butorgyárban 188 munkás vette fel a munkát. Országos eseményeket várnak a CFR műhelyben talált fegyverrakománnyal kapcsolatban

Hétfőn tartani lehetett a CFR műhelyek 1500 munkásának csatlakozásától

Cluj-Kolozsvár, november 1. (Az Uj Kelet tud.) A hétfői munkássztrájk izgalmai kedden reggelre már jelentősen lecsillapodtak. A csendőrlaktanyába internált munkásokat az éjszaka folyamán leigazolta a rendőrség. Az éjfél óráktól kezdve a munkássztrájk és munkások csoportjai hagyták el a lakotanya épületét. Ez a munka egészen a hajnali órákig tartott, amikor a leigazolt munkásokat befejezték és a fogvatartott munkásokat átszállították a központi rendőrséghez. Az éjszaka folyamán ugyanis csak azokat a munkásokat helyezték szabadlábra, akik igazolni tudták, hogy valóban munkásai voltak a Dermatá-börgyárnak, vagy a hétfői események miatt rendezett szimpátiasztrájknak voltak részesei. Mintegy száz munkást azonban, akik nem a béremelési akcióval kapcsolatosak kerültek be a kisugcai munkásterembe, további nyomozás megejtésére fogva tartották.

Fegyveres örök a munkásterem előtt

Déli 11 és 12 óra között ezek közül is szabadlábrahelyezett néhányat a rendőrség. A munkások azonnal a kisugcai otthonba igyekeztek, itt azonban már fegyveres örök állnak a kapuban és csak leigazoltatások után engedik az udvarba hatolni a munkásokat. Az Uj Kelet munkatársa látogatást tett a munkásterem tágas helyiségében. A kopár falak mellett egyszerű fapadok sorakoznak, rajtuk a munkások szegényes felszerelése, lábasok, borotvakések, villák, kanalak. A hatalmas teremben egyetlen lélek nincs. Hétfőn ilyenkor itt közel ezernyi munkástömeg kapott ebédet a sztrájkolók felszervezésére alakult bizottságtól.

Miért nem vett részt a mozgalomban a CFR munkásszája

A helyszínen szereztünk néhány információt a hétfői délutáni eseményekről. Mikor a munkástömeg a rendőrség épülete előtt az otthonba vonult vissza, az újabb, sztrájkbalépő munkások százai csoportokban keresték fel a sztrájk tanyát. Munkáscsoportok jártak be az összes nagyüzemeket, hogy tiltakozó sztrájkra bírják az egész kolozsvári munkásságot. Ezek a munkáscsoportok a CFR műhelyeibe is eljutottak, melynek munkásai a sztrájk kirobbanása óta szimpátiával kísérik a börgyári akciót. A CFR-munkások, az államvasutaktól való függő helyzetük miatt nem proklamálhattak szimpátiasztrájkot, de a műhelynek a sztrájkolók szimpatizáló csoportja tiltakozó felvonulást akart rendezni négy órákor a rendőrségi épület előtt.

A kritikus négy óra

Ezért halasztotta el a börgyári munkásság a rendőrség elé való felvonulást, amelyet két órára terveztek eredetileg. Négy óra előtt pár perccel kellett volna megindulnia az ekkor már ezeregyes tömegnek, hogy

a nagy vasúti átjáróhídon lekanya, rodvá, a vasúti műhelyek előtt a csatlakozó CFR-munkásokkal együtt vonuljon fel a rendőrséghez.

Az események másodpernyi pontossággal tájékozott politikai rendőrségnek ezt kellett megakadályoznia, mert a CFR-munkásokkal megnövekedett tömeg felvonulása súlyos következményeket vonhatott volna maga után. A riadószünetben tartott katonaság segítségével a rendőrség egyszerre két helyen operált. Előbb erős karhatalmi osztaggal megszállta a munkásterem kapuját, egy másik csoporttal pedig a CFR-műhelyektől a város felé vezető utat állta el, olyképpen, hogy a két tüntetői készülő csoport esetleges összetalálkozását meg tudta gátolni.

Délután négytől egy negyed ötig, tehát tizenöt perc leforgása alatt a munkásteremben filmre illő jelenetek játszódtak le. A kapunak az udvarra néző bejáratát a civilruhás rendőrök állták el, dr. Clonta

irányításával.

Két oldalt feltűzött szuronyu csendőrosztagok lövésre kész fegyverrel. A civilrendőrök a tömeg felé irányított revolverekkel állták el az utat.

A munkások a hasonló jelenetknél ismert taktikával dolgoztak: elől az aszszonyok és gyermekek, hátul pedig a férfiak erőteljes nyomást gyakoroltak a tömegre, mely így a fegyvereknek közvetlen közelébe jutott. A revolverek és szuronyok a melléknek szegeződtek és a karhatalom megindult, három oldalról szorítva hátra a tömeget. Véres események lehetősége lógott a levegőben. Ekkor kezdődött meg fegyveres erővel a munkások őrizetbevétele. Előálltak az autobuszok. Az embereket „bevagonirozták”.

A fegyver-rakomány

Ezzel az intézkedéssel törte le a rendőrség a hétfői eseményeket, amelyek

könnyen borzalmakhoz is vezethettek volna. A bőripari és famunkások mozgalmát az őrizetbevételekkel törték le, a CFR műhelyek munkásainak készülődéseit pedig az az esti órákban történt leleplezés, melyről tegnap számban már hírt adott az Uj Kelet. A CFR tanoncotthonában fegyverraktárt találtak. A lelet híre azonnal szétfutott a munkások körében s óriási izgalmat váltott ki. A leleplezés híre elegendő volt ahhoz, hogy a készülő tömegfelvonulásoknak elejét vegye.

Mindenütt felvették a munkát

Az egyes munkáscsoportok még az éjszaka folyamán elhatározták, hogy felveszik a munkát. A kisipari cipészek és a famunkások kedden reggel munkába álltak. Kedden reggel a Dermatában 700, a Transilvaniában 188 ember állott munkába. A Viktoria-gyárban mindenki dolgozik, a Transilvaniában még negyvenöt munkás tartja a sztrájkot.

Négy halottja van már a bukaresti szerelmi tragédiának

Az egyik szemtanu megismételte a drámát

Bucuresti-Bukarest, november 1. Már hírt adtunk arról a szerelmi drámáról, amely hétfő délben a bukaresti Englisch Passageban lejátszódott. A dráma hősei Munteneneanu Finkelstein Raul és felesége voltak. Munteneneanu második férje volt feleségének, aki évekként elzolgált el első férjétől, Aronovicitól. Ebből a házasságból származik Aliz leánya, akit mostohaapja nagyon szeretett. Az asszony második férjétől is valóni akart, ez azonban annyira szereti mostohaanyját, hogy miatta nem volt hajlandó válásra.

Tegnap is kérte, hogy térjen vissza, vagy ha nem, bizza reá a leánya nevelését. A visszautasító válasza rántotta elő a férfi revolverét és

előbb az asszonyra lőtt, majd önmaga ellen fordította a fegyvert.

A nemrégiben még dúsgazdag Munteneneanu annyira szerette mostohaanyját, hogy villát építtet, amely az Aliz nevet viselte homlokzatán.

A kettős tragédia egy újabb szerelmi

dráma bekövetkezését idézte elő. A jelenetet végignézte Corbeau Emil huszonöt éves tisztviselő is. A fiatal ember szerelmes volt Niculescu Mariette nevű huszonhat éves kolleganőjébe.

Mikor a drámai jelenetet látta, Corbescu revolvert vett magához és ismételtén megkérte a leány kezét.

Ismét elutasító választ kapott, mire előbb lelőtte Niculescu Mariettát, majd szívenlőte magát. Mindketten meghaltak.

Kétmillió lejes panamán tettenértek egy regáti orvosnőt

Érdekes adatok dr. Blanche Mădărjac asszony „gazdálkodásáról”

Bucuresti-Bukarest, november 1. (Az Uj Kelet tud.) Brailából jelentik, hogy Jonel Marinescu vármegyei prefektus súlyos visszaéléseknek jött nyomára, a vizíri állami kórháznál, amelyet dr. Blanche Labin Mădărjac orvos nő vezetett. Megállapítást nyert, hogy az orvosnő több mint két millió lej erejéig károsította meg az államot és a magánosokat és olyan széles skálán gyakorolta a panamázást, hogy az bármely, az erősebb nemhez tartozó panamistának is becsületére válhatott volna.

1931-ben felsőbb rendeletre eltörölték a vizíri kórháznál egy konzultációs díjakat, mint a kórház kezelésében állóknak bármilyen fizetési kötelezettségeit. Az orvosnő erre azonnal megszüntette a pénztári napló vezetését és a nyugtakibocsátást, de egy konzultációért, mint a kezelésért továbbra is csinos összegeket szedett. A prefektus jelentése alapján az egészségügyi minisztérium Pilescu felügyelőt küldte ki a vizsgálat megejtésére. A felügyelő súlyos megállapításokat tett. Kiderült, hogy a vizíri kórházban az orvosnő működésének ideje alatt feltűnően megszaporodott a vakbéloperációk és magzatelhajtások száma. Mind a kettő arra volt jó különösképpen,

pen, hogy Blanche asszony bevételeit erőteljes mértékben szaporítsa.

Az is megállapítást nyert, hogy az orvosnő, az államtól kapott vagy a kórház gyógyszerárában készített gyógyszereket borsos pénzért kiárusította. A két ápolónő 1600 lejes fizetéséből 1000—1000 lejt magának tartott vissza, de kényszerítette őket, hogy az egész ösz-

szeg felvételéről írjanak alá elismerésvényt. Bizonyos betegeknek megkülönböztetett élelmezést szolgáltatott ki, a többiek rovására.

Az érdekes ügy aktáit áttették az ügyészségre, amely közelebről letartóztatási végzést fog a panamista orvosnő ellen kibocsájtani.

Merényletet kíséreltek meg Hoover különvonata ellen

Konvertálni fogják az amerikai államadósságokat

Newyork, november 1. Hoover különvonata ellen merényletet kíséreltek meg. A sinekből 39 csavart eltávolítottak, de a szerelvény ennek ellenére sem sikkolt ki s a különvonaton kívül még több vonat áthaladt a vonalon anélkül, hogy szerencsétlenség történt volna.

Újabb amerikai jelentés szerint az elnökválasztás után valószínűleg kon-

vertálni fogják az amerikai államadósságokat, hogy költségvetési megtakarítást érhessenek el. Ugy tudják, hogy öt milliárd dollár névértékű honverziós kölcsönkötvényt kibocsájtása válik szükségessé. A kibocsátást mentesíteni fogják mindennemű adó alól, hogy a közönség érdeklődését még jobban fokozzák.

Máris aranyéremmel kitüntette!

Iroda: Cluj, Str. Universitatii No. 1.

Kedden délelőtt a hatóságok fejei között folytatódott a tanácskozások. Határgan rendőrkvesztor még kabinetjének előszobáját is lezáratta és senkit nem bocsátott be. A hatóságok vezetői a leleplezett fegyverraktár ügyében folytatott tanácskozásokat és feldolgozták az ott talált adatokra vonatkozó nyomozóanyagot. Még a keddi napon komly őrizetbevételek és letartóztatások történtek. Ertesülésünk szerint a fegyverrakomány-nyal kapcsolatos események az egész ország kommunista szervezkedésére nagy-horderejű leleplezéseket hoznak magukkal. A rendőrség még kedden is állandó készségben várta az eseményeket, de megállapítható, hogy a Dermatá-sztrájk körüli események hétfőn érték el csúcspontjukat és egyelőre helyreállt a rend.

A „Hechaluc“ erdélyi osztagjának felállításához

Alig két és fél éve annak, hogy Erdélyben először mozdult meg az ifjúságnak egy része és dobta be az erdélyi közudatba a jelszót: „Le akarjuk hozni a chaluciuht az égből, ahova eldugták, hogy imádhassák, de hogy ugyanakkor megakadályozzák, hogy az erdélyi ifjúság ténylegesen meg is valósítsa azt“. Erdély két és fél évvel ezelőtt még tipikus terület volt a filantróp cionizmusnak, amely távol állt az egyéni megvalósítás chaluci gondolatától, öreg és fiatal egyaránt megnyugtatta érezte lelkiismeretét, ha elvégezte néhanapi pénzügyítő munkáját és esetleg tartott a maga körében egy jól sikerült előadást a zsidó irodalomról. Chaluciuhtól csak dicsőítmények formájában lehetett hallani, kísérve azon szerény megállapításoktól, hogy az erdélyi ifjúság nem eléggé érett, nem méltó és általában nem alkalmas a chaluciuhra. Akik az ellenkezőjét állították, egy fölényes gesztussal lettek elintézve és ha fogadkoztak, hogy saját maguk bizonyítják majd be igazukat, egyhamar meglett nekik jósólva, hogy még az allijáhig sem fognak eljutni, megszöknek már a chácsárában, amikor szembekerülnek a tényleges nehéz munkával.

És közben két és fél év alatt majd nem észrevétlenül új képet öltött az erdélyi cionista ifjúság. Ma már nincs szervezet, amely ne vette volna fel valami ilyen formában a chaluciuht programjában és az akkori leintett és komolytalannak titulált fiatalok már egy 25 tagot számláló kibucmagra mutathatnánk rá Erec Jisraélban, mint az erdélyi chaluci ifjúság első szervezett allijáhja. És kezdik már megismerni Erecben az erdélyi zsidót egészen új módon.

Ez a változás nem volt véletlen műve és nem is egy és nem is egy pár egész életét odaadó fiatal munkájának az eredménye. Közben Erdély ifjúsága is eljutott oda, ahova a keleti zsidóság már rég megérkezett: az utnőküliséghez és ennek a helyzetnek a megoldásaként a chaluciuht, az aktív cionizmushoz. A chaluciuhra való törekvés állandóan növekedik az erdélyi ifjúságban, ugyanakkor szervezett, mint szerveztelen részében. Nem talált azonban ez a törekvés egy megfelelő keretet, amely fel tudta volna szivni magába a chalucokat, biztosítani tudta volna szellemi és fizikai előkészítésüket az erci életre. Tulajdonképpen csak a már valamelyik ifjúsági szervezet kereteiben elhelyezkedettek találták meg a lehetőséget a chácsárára, míg a szerveztelen, de mégis chalucá válni akaró ifjúság nem. Pedig az erdélyi ifjúsághoz és az erdélyi ifjúságban meglévő chaluci törekvésekhez mérten a cionista ifjúsági szervezetek hácsárája és allijáhja eddig meglehetősen kicsi volt. Ebben az évben pld. hácsáráltak az erdélyi Hásomer Hácáirból 37-en, a Hanóer Hácionból 12-en, a Mizrachiból 15-en, az Aviva-Barissziából 2-en. Allijáhja meg csak a Hásomer Hácáirnak volt.

Pedig vannak a világ chaluciuhtjának szervezett keretei, keretek, amelyek Romániában is megvannak, az ókirályságban, Beszarábiában és Bukovinában. Josef Trumpeldor volt az, aki lerakta a chaluciuht világmozgalmának, a „Hechaluc“nak az alapjait, aki szervezett keretekbe tömörítette a zsidó ifjúság Palesztina felé való áramlását. A romániai „Hechaluc“ a világszervezet legerősebb országos szervezete közé tartozik, mind eddig azonban elmulasztotta felvenni a kapcsolatot az erdélyi ifjúsággal. A legfőbb oknak itt természetesen a nyelvkülönbséget kell tekintésük, ami eddig majdnem teljes mértékben lehetetlenné tette a közeledést. Most azonban megfelelő megoldást talált a probléma: a „Hechaluc“ központjának a múlt hó végén megtartott plenáris ülése elhatározta a szervezet erdélyi osztagjának felállítását, melynek vezetésével az erdélyi chaluci ifjúság egy ismert vezető egyénisége, Székely Mose lett megbízva, aki már hosszú idő óta fejt ki működését a „Hechaluc“ kereteiben és maga is kerestülment e szervezet hácsáráján. Ertésülésünk szerint a máchláka (ügyosztály) munkaprogramjában szerepel első sorban a „Hechaluc“ városi szniffjeinek felállítása és megfelelő munkaanyag kiadása ezek számára. A közeli hetekben várható a „Hechaluc“ erc-jisraeli kiüldöttjének, Cvi Hubernek látogatása Erdélyben, amely valószínűleg újabb lendületet fog adni a fiatal mozgalmaknak.

November

3

Csütörtök

Jól jegyezze meg ezt a dátumot!

Ezen a napon mutatja be a CORSO mozgó a filmet, amely milliókat hozott lázba, amelynek cselekménye lüktet, amelynek zenéjét Robert Stolz szerezte

MONA LISA

A film főszereplői:

Willy Forst és Trude von Molo Bolváry rendezése

Színházi filléresgyors indul november 10-én Budapestre

Diszeloadás az Operában és a Nemzeti Színházban. Visszaérkezés 16-án. Jelentkezni lehet november 4-ig

Az „Orbis“ kolozsvári nemzetközi utazási iroda november 10-én filléres vonatot indít Budapestre, azzal a céllal, hogy az intelligens erdélyi közönséggel megismertesse a budapesti színházi kultúrát. Ennek a célnak a szolgálatába kíván szegődni akkor, amikor sikerült a társasutazáson résztvevőknek egy négy-napos kellemes szórakozást biztosítani anélkül, hogy ez különösebb anyagi megterhelést jelentene.

Kolozsvárról 690 lejért, Nagyváradról 475 lejért

vehet részt az Orbis budapesti társasutazásán, mely összegért az Orbis utazási irodája a következőket adja:

Budapest oda- és visszautazás gyorsvonati sebességgel futó vonaton. Magyar vízum. Ingyenes részvétel zenés uzsonnával egybekötött divatrevü bemutatón. A legújabb őszi és téli párizsi divat-újdonosságok bemutatása.

Ezeket a kedvezményeket kivül minden utas 6 pengő lefizetése ellenében résztvehet a Nemzeti Színház és az Operaház ünnepi előadásán, amelyeket az Orbis színházi vonat utasai részére rendeznek. Ezenkívül minden utas kap kivánságához képest 50 százalékos kedvezmény igénybevételére jogosító színházi utalványokat. Már most megjegyezzük,

hogy 6 pengő összárért az Operaház és a Nemzeti Színház diszeloadásain a legjobb helyeket kapják utasaink, aminek a napi ára a két előadásra 16 pengő.

Olcso elszállásolásra is gondoskodik az Orbis iroda szervezete, mert az egész budapesti ott tartózkodás alatt jó szállodákban, illetve penziókban szobát és reggelit 29 pengőért ad utasainak, szobát teljes ellátással az egész ott tartózkodás alatt napi 3 szori bőséges étkezéssel együtt 54 pengőért. Természetesen azok az utasok, akik rokonaiknál, vagy ismerőseiknél helyezkednek el, nem kötelesek igénybe venni a fenti elhelyezkedési lehetőséget. Jelentkezni lehet az Uj Kelet kiadóhivatalában személyesen, vagy levélben november 4-ig. Oradean megbízottunknál, Blum Zsigmond Rimánóczy u. 4. A jelentkezéssel egyidejűleg a teljes részvételi díjat kell befizetni. A vonat pontos indulási óráját a későbbi közleményeinkben adjuk meg, azonban már most közöljük, hogy 10-én a kora reggeli órákban lesz az indulás, 9 és 10 óra körül. A részvételhez utlevél szükséges, melyet minden utas az induláshoz hozzon magával, természetesen a magyar vízumot külön díj fizetés nélkül mi szerezzük meg az utasnak Budapesten. A kolozsvári illetőségűeknek irodánk elvállalja az utlevél megszerzését. Cim: Orbis Cluj, Calea Victoriei 7.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Az Opera műsora

Szerda, nov. 2: A trubadur. (M. Mohora vendégfellépésével.)
Péntek, nov. 4: A denevér.
Vasárnap, nov. 6 (este): Szünét.
Hétfőn, nov. 7: A denevér.
Szerda, nov. 9: Tannhauser.

SELECT-MOZGO műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Az éjszaka dala. Főszerepben: Jan Kiepura a világ legnagyobb tenoristája és Magda Schneider. Műsoron kívül hangos heti hirdető. Monopol Phobus film.

Ez a film csak Select-mozgóban fog futni.

ROYAL-MOZGO műsora

(Iparkamara új palotájában)

Ma, Szerdán: Bojkott (Diákbecsület).
Diákdrama. Főszerepben: Lil Dagover, Teodor Loos, Ralph v. Goth, Karin Evans.

URANIA-MOZGO műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
„Miniszterek kirucranása“. Főszerepben: Otto Valburg, Trude Berliner, Julius Falkenstein. Elsőrangú német vígjáték. Műsoron kívül hangos heti hirdető. Monopol Continental Film.

Szinkör-Mozgó műsora

Szerdától egész nap:
A hercegnő szobája. Maurice Chevalier, Jeanette Macdonald, Myrna Loy, Charles Ruggles. Rendezte: Rouben Mamoulian.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Nov. 9-én, szerdán:

Kadétkisasszony. Minden idők legnagyobb német filmoperettje. A főszerepekben: Gustav Fröhlich és Dolly Haas. Rendezte: Bolváry. Zenéjét szerezte: Robert Stolz.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, nov. 2.

Bukarest. 20.45: Zongora. 21.15: Cselló. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.30: Hírek. 10: Egyházi zene. 12.05: Zenekari hangv. 4: Alsóik a gárda. Utána pontos időjelzés, időjárás. 5: Házikvartett. 5.45: Odry előadástje. 7: Harangszó.

Bécs. 20: Hoffmannsthal: Jedermann c. tragédiája.

Berlin. 23.15: Táncezene.

Varsó. 22.15: Grammfófon.

Prága. 19.20: Szakszofónhangv.

Svájci Romand Adó. 20: Zenekari hangverseny.

Svájci Aleman Adó. 20: Zenekari és énekhangv.

Toulouse. 21.30: Szimf. zene. 24: Dalkok. 0.30: Wagner: Lohengrin részli.

Csütörtök, november 3.

Bukarest. 17: Zenekari hangv. 19.40: Grammfófon. 20: Rádiózenekar. 20.45: Szórakoztató zene. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Szimf. hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: Diákvéltóra. 4: Divatsevegés. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A földművelésügyi min. előadása. 5.30: Magyar nóták, cigányzenekisérettel. 6.15: Angol nyelvoktatás. 6.35: Zenekari hangverseny. 7.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 6.30: Puccini: Pillangókisasszony. Közben pontos időjelzés, időjárás, majd jazz. 11.15: Cigányzene.

Bécs. 21.05: Beethoven szonáták. 22.30: Zenekari hangv.

Breslau. 20.20: Kivánsághangv.

Varsó. 22.15: Táncezene.

Milánó. 20.30: Rossini: Olasz nő Algirban.

Róma. 17.30: Beethoven zongoraszonáta.

Prága. 19.35: Mandolin négyes. 20: Kantonazene. 21: Ada Sári dalestje.

Pozsony. 18.25: Grammfófon.

Briinn. 20: Grammfófon.

Ósló. 20: Kamarazene.

APRÓ HIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 80 szavaig kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Nagybányai gesztenyét, aszaltszilvát, szilvaízet szállít szolid árért Roóz, Tauti de sus, 50 százalék előleg ellenében utánvétellel.

Varrónó, elsőrangú francia. és angol munkás vállalkozó nagyon olcsón a legkülönbözőféle falazatok készítését, csakis saját lakásán: Calea Victoriei (Magyar u.) 139. Hátul az udvarban.

Kiadó Szilágymegyében cirka 400 hold birtok jó gazdasági épületekkel és lakóházzal. Felvilágosítást ad Dr. Jacobi Emil, Honvéd u. 5. sz.

Ötéves fíu mellé délutáni órákra intelligens leány felvétetik. Németül tudó előnyben. Ligeti, Petőfi ucca 3.

Butorozott szobát kapumelletti bejárattal keres november 15-re a belvárosban zsidó fiatalember. Ajánlatokat „Pontos fizető“ jelígre kérek.

Liszttermény üzletnek, bodegának alkalmas konkurenciamentes üzlethelyiség kiadó. Cal. Motilor 94.

Naponta frissen fejt kóser tehén- és bivalytejt (házhöz szállítva is), valamint tejszín, tejföl, vaj és túró kapható Schwartz Ignácénál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott vegetárius koszt — kihordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

TELEFON 5-66. RO (AZ IPARKAMARA)

Ma, Szerdán

Arnold Ulit

B (DI)

Főszereplők: Loos, Ralph

WESTERN Helyárak: 3 5. 7. 9 órák

Chevalier lentik: Az oláh hatnak példa szabadelvű báországi szlávok nem is igazolt metlenségét nyok, amelyek cia színésznek lését kísérték. normálisan fo művész ott m maga fellépti kelte a franci feljebb arról p produkció nem házi koncert, a Rómában is n jat kötött ki Chevalier. No kalta a felem gáns premier. fellépésekor. C retetreméltó

azonban teljes teátrum karzat kor meghallott nyelven énekel szóra történt v kezdett. Chev arcot vágott, g beszélni akar, azonban a lárm mag. Olaszor franciákat és a nem is magyar tengő olasz önt ban él és ame franciák tudn jobban tudják.

Megtalált. Helsingfo északibb orosz lámai egy régi ták a partra. zai a lehetősé ezek a roncsos roncsai, amé sarkutató ut Nobile táborn se. Ebben az sarkvidéken ig azt hiszik, h vadtak meg és így lehetséges sen repülőgépe le az orosz pá csokat Péter annak az orosz tagjai fogják látták Amund duit utolsó ut tért vissza.

Az új kénysh rete nélkülözhe és iparos részér ségekbe jutott részére számos dön lehetővé te felajánlását 5 é leg kamatok né szolgálatot tette dr. Váradí Ödö amikor az új ké tedjes román s gyar fordításba ruzatokkal ellát kiállított könyv mán az ötödik igen használhat mentes küldése ható minden kö Váradí Ödön üg Trajan 12.

HIREK

TELEFON **5-56. Royal-Mozgó** TELEFON **5-86.**
(AZ IPARKAMARA UJ PALOTÁJÁBAN)

Ma, Szerdán d. u. 3, 5, 7 és 9-kor nagy premier-dráma:
Arnold Ulitz híres novellája drámai feldolgozása:

BOJKOTT (Diákbecsület!)

(A diák meghal, de becsületét nem hagyja!)

Főszereplők: Lil Dagover, Teodor Loos, Ralph v. Goth, Karin Evans, Fox-journal.

WESTERN ELECTRIC BESZÉLŐGÉP

Helyárak: 3 órákor minden jegy 20 lej, 5, 7, 9 órákor 15, 20, 25, 30 és 35 lej.

— Chevalier kifütyülték. Párizsból jelentik: Az olaszok szintén nem igen adhatnak példát a nemzetiességekkel való szabadelvű bánásmódból. Ha az olaszországi szlávok és németek üldözése ezt nem is igazolná eléggé, az olaszok türelmetlenségét bizonyítják azok a botrányok, amelyek Chevaliernek, a híres francia színésznek olaszországi vendégzereplését kísérték. Milánóban aránylag elég normálisan folyt le Chevalier fellépte. A művész ott megkapta minden estére a maga fellépti díját, 40.000 lírát, elénekelte a francia szonzeit, a lapok legfeljebb arról panaszkodtak, hogy az egész produkció nem egyéb, mint rossz kávéházi koncert, amely kritikát sem érdemel. Rómában is negyvenzár lira fellépti díjat kötött ki magának minden estére Chevalier. Noha a római közönség sokáig a felemelt beléptidíjat, mégis elégsz premier-publikum jelent meg első fellépésekor. Chevalier kedvessége s szeretetreméltó szemtelensége Rómában

azonban teljesen kárba vesztett. Az Amfiteátrum karzatán tolongó közönség, amikor meghallotta, hogy Chevalier francia nyelven énekel, egyszerre, mintha parancs szóra történt volna, füttyülni és lármáználni kezdett. Chevalier eleinte kétségbeesett arcot vágott, gesztusokkal mutatta, hogy beszélni akar, majd megpróbált énekelni, azonban a láрма és a füttyülés nem szűnt meg. Olaszországban nem gyűlölik a franciákat és a Chevalier elleni tüntetést nem is magyarázza más, mint az a tultengő olasz öntudat, amely minden római-ban él és amely azt hiszi, hogy amit a franciák tudnak, azt az olaszok sokkal jobban tudják.

— **Megtalálták Amundsen repülőgépet.** Helsingforsból jelentik: A legészakibb orosz partokon a tenger hullámai egy régi repülőgép részeit sodorták a partra. Orosz szakkörökben az az a lehetőség számolnak, hogy ezek a roncsok annak a repülőgépnek roncsai, amellyel Amundsen, a híres sarkutazó utolsó útjára indult, hogy Nobile tábornok expedícióját felkeresse. Ebben az esztendőben ugyanis a sarkvidékeken igen enyhe volt a nyár és azt hiszik, hogy nagy jég tömegek olvadtak meg és ömlöttek a tengerbe és így lehetségesnek tartják, hogy Amundsen repülőgépet is megolvadt jég vitte le az orosz partokig. A repülőgép roncsokat Pétervárra szállították, ahol annak az orosz segítőexpedíciónak a tagjai fogják megvizsgálni őket, akik látják Amundsen gépét, amikor elindult utolsó útjára, amelyről soha sem tért vissza.

Az új kényszerezési törvény ismerete nélkülözhetetlen minden kereskedő és iparos részére, mert a fizetési nehézségekbe jutott kereskedők és iparosok részére számos kedvezményt nyújt, amiből lehetővé teszi 40 százalékos kvóta felajánlását 5 évi fizetési beosztást eset leg kamatok nélkül stb. Eppen azért jó szolgálatot tettek dr. Gáspár Gyula és dr. Váradi Ödön nagyváradi ügyvédek, amikor az új kényszerezési törvényt tedjes román szövegben, szabatos magyar fordításban és értékes jogi magyarázatokkal ellátva kiadták. Az izlésesen kiállított könyv szerzőknek ez év folyamán az ötödik törvény magyarázata. Az igen használható könyv ára 40 lej. Portómentes küldéssel 45 lej. A könyv kapható minden könyvkereskedésben és dr. Váradi Ödön ügyvédnél Oradea, Parcul Traian 12.

Erdély zsidóságához!

Erec Jiszraél kapuinak megnyitása általános megnyugvást és megelégedést keltett az egész világ zsidóságában.

Az az öröndetes tény azonban, hogy Palesztina az elkövetkező hónapok folyamán a nagyszámban kibocsátott certifikátok révén a dolgozó emberek ezreinek ad otthont és munkalehetőséget — kötelez is! A certifikátokat a legrövidebb időn belül ki kell használnunk, ellenkező esetben fiaskóval végződik ez a nagy politikai siker, mely az országépítés komolyságának és jelentőségének bizonyítéka. Meg kell teremtenünk a lehetőséget az elért eredmények kihasználására, gondoskodnunk kell arról, hogy az országépítés pénzügyi szerve, a Keren Hajje, szód rendelkezék az új bevándorlás keresztülviteléhez szükséges anyagi eszközök felett.

Felelősségünk tudatában apállalunk Erdély zsidóságának áldozatkészségéhez, Palesztina-szeretetéhez, zsidó hűségéhez.

A most meginduló Palesztina-akció alkalmával teljesítsék mindnyájan Keren Hajjeszód kötelességeit!!

Az Erdélyi Jewish Agency elnöksége.

Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöksége

Az Erdélyi Keren Hajjeszód országos kuratóriuma

— A tevékeny dada. Berlinből jelentik: Furcsa családi bűnyüvet tárgyalt a frankfurti bíróság. Egy frankfurti orvosnál megjelent egy természetes öregasszony és elmondta, hogy negyven évvel ezelőt ő volt az orvos dajkája. Bár a orvos az édesanyja elbeszéléséből úgy tudta, hogy őt annak idején üvegéből táplálták, nem akart smacig lenni és mikor a volt dajkája elpanaszolta, hogy súlyos anyagi viszonyok között él, havi husz márka segélyt juttatott neki. Néhány nappal később a kávéházban elmesélte barátainak, hogy felfedezte a régi dadáját és legnagyobb meglepetésére arról értesült, hogy barátai körében még ketten vannak, akiknek negyven évvel ezelőt ugyanaz volt a dadája, mint neki. Rövid nyomozás után megállapították, hogy az élelmes dada, aki talán soha nem szoptatott gyermeket, Frankfurtban nem kevesebb, mint tizenegy tiszt polgárt pumpolt azon a címen, hogy ő táplálta őket. Más gazdasági viszonyok között a tizenegy frankfurti bizonyosan egyesületet alapított volna, az idők jele azonban az, hogy most feljelentést tettek a tevékeny dada ellen, akit család címén le is tartóztattak.

— **Aldott állapotban levő nők és ifjú anyák** a természetes „Ferenc József” ke serüviz használata által rendes gyomor-és bélműködést érnek el.

Aki könyvet igazán olesón akar venni nov. 3—10-ig Lepage-nál magyar, német, francia könyveket mélyen leszállított áron vehet. Vidékre cserejeggel rendelhetnek tetszés szerinti összegért. Jegyzék küld Lepage Cluj.

Molnár Ferenc új diadala. Molnár leg újabb darabjának címe „Harmonia”. Nagy szinpadí siker. Remek olvasmány. Könyvalakban 54 lej Lepage-nál Kolozsvár. Kérje az új könyvek jegyzékét.

— **Paganini hegedűje.** Rómából jelentik: A minap volt Paganininek, minden idők legnagyobb hegedűsének százötvenedik születésnapja. Ebből az alkalomból valóságos bucsujárást rendeztek Genuában a művészet kedvelői a város házára, hogy megtekintésük a hegedűs boszorkánymesternek a város háza zöld termében őrzött Guarnerius hegedűjét. Genua városa csak a legkivételesebb esetben és a legnagyobb művészeknek engedi meg időnként, hogy ezen a hegedűn játszanak. Legutóbb 1926 április 10-én vették ki a hegedűt vitrinjéből. Ekkor Hubermann adott vele hangversenyt a messinai földrengés károsultjai számára.

Nagy zsidó meeting!

Szerdán, november 2-án (Balfour-nap), este fél 9 órákor, a régi Iparkamara nagytermében.

Téma:

„A zsidó a világkrízis tengerében”

Előadók:

Dr. Otto Abeles (Wien), a kiváló zsidó író.
Dr. Balázs Endre (Cluj), az erdélyi Jewish Agency elnöke.
Dr. Fischer József (Cluj), parlamenti képviselő.
Dr. N. M. Gelber (Wien), a hírneves zsidó történész.

Beléptidíj nincs!

Minden zsidó ott legyen!

NAPRÓL NAPRA

Elkészültek a londoni földalatti teherszállítás vasuti hálózatának tervei. A vonalak hossza nyolcvan mértföld lesz s ezekkel hatvan fontos kereskedelmi gócpontot fognak összekötni. A költségek előirányzata 43 millió font sterling. A munkálatoknál 190 ezer ember munkájára lesz szükség. A megvalósításhoz közel álló földalatti teherszállítás útján London uccai forgalma 60 százalékban tehermentesülni fog.

Kálmán Imre visszaérkezett a magyar fővárosba, ahol személyesen vezeti a Vigadóban november 5-én tartandó innepi Kálmán-hangverseny próbáit. A jubileus zeneszerző innepi hangversenyét a Vigadóból a magyar rádió közvetíteni fogja hallgatóinak.

Roveretoban Halottak napján megszólalnak a várbástya óriási hangjai a hősi halottak emlékeztetére. Az ünnepek este félkilencor kezdődik Don Antonio Rossaro emléksbeszédével, majd eléneklik a Libera me Dominet s ennek befejezte után háromszor kondulnak meg az óriásharangok a szárazföldön, a tengeren és a levegőben elesettek tiszteletére.

A Graf Zeppelin most van visszatérőben idei utolsó délamerikai útjából. A léghajó ezuttal leszállást végez Friedrichshafenbe érkezése előtt Sevillában is.

— Amerikai, francia, japán, angol hadihajók érkeztek egy kínai kikötőbe. Londonból jelentik: A kínai Shantung félszigeten levő Csifu kikötőjébe amerikai, francia, japán és angol hadihajók futottak be, mert a félszigeten az idegenellenes hangulat nöftön-nő s a külföldi alattvalók élete veszélyben forog. A japán admirális azt javasolja, hogy a hatalmas szállítanak partra csapatokat Shantung félszigeten.

— Egy magyar egyetemi tanár halála. Budapestről jelentik: Dr. Szentmiklóssy Márton, a római jog egyetemi tanára, aki 38 éven át tanított a budapesti egyetemen, 67 éves korában meghalt. Az egyetem saját halottjának tekintik s szerdán temetteti az előcsarnokból.

— Német államtitkár hívtak meg a Népszövetség egyik titkári pozíciójába. Genfből jelentik: Trendelenburg német államtitkár meghívták a Népszövetség egyik titkári pozíciójára.

— Tűz pusztít egy németországi bányában. Berlinből jelentik: Bochum közelében egyik szénbánya felhagyott tárnarszében tűz támadt s a hatalmas füsttenger áterjedt más bányarészekbe is. 21 munkást súlyos füstmérgezéssel kórházba szállítottak.

— A fasiszta direktorium tiszteltet az olasz király előtt a Marcia su Roma 10-ik évfordulóján. Rómából jelentik: A Marcia su Roma 10-ik évfordulóján a fasiszta direktorium tiszteltet a király előtt. Starace, a párt főtitkára ez alkalomból hódoló nyilatkozatot olvasott fel.

— A konzervatívpart győzött a chilei választásokon. Londonból jelentik: Chile elnökévé 174 ezer szavazattal Alessandrit választották meg négy jelölttel szemben. A parlamenti választásokon a konzervatívpart győzött.

— Minden orvos ingyen kapja egy hónapig a Deutsche Medizinische Wochenschrift című lapot, ha portóra 40 lejt beküld Lepage-nak Cluj. Kérje prospektusainkat.

Uj provizóriumban állapotott meg a Magyar-osztrák kereskedelmi delegáció. Bécsből jelentik: A magyar-osztrák kereskedelmi provizórium érvénye ma lejárt. A két tárgyaló delegáció új négyhetes provizóriumban állapotott meg, tulnyomóan azon áruk cseréje tekintetében, amelyek az előbbi provizóriumban is szerepeltek. A delegátusok megállapodtak abban is, hogy amennyiben a kontingensek a négy hét alatt nem szállíthatnak le teljesen, a lejárat után háromheti utanszállítási jogot biztosítanak mindkét félnek.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A lengyelek drasztikus válaszigyézéke sarokba szoritotta Titulescut az orosz kérdésben

Szabad egy külügyminiszternek nyilvános banketten sértegetni a szövetséges állam külpolitikai vezetőit?

Bucuresti-Bukarest, november 1. (Az Uj Kelet tud.) Lassan, de egyre határozottabban kezd már megmutatkozni, hogy milyen szerencsétlen következményekkel járt az országra Titulescut az orosz-román tárgyalásokba való beavatkozása és utóbb külügyminiszterré való kinevezése. Románia körül egyre szorosabbá fonódik azoknak az államoknak a gyűrűje, amelyeknek hasonlóképpen érdekükben állott az orosz-román megegyezés s amelyek minden lehető elkövettek, hogy a megegyezést elősegítsék. Ezek az egyébként Romániával szövetséges államok tudják, hogy bármit is mondana, bárhogyan is beszélne Titulescu, lelke mélyén nem akarja a megegyezést. E fölötti elégedetlenségüket most már nyíltan a román kormány tudomására hozták, és olyan tónusban beszélnek, amely világosan mutatja, hogy ugy Franciaország, mint Lengyelország határozottan elhidegülték Romániától.

A szóbeli lengyel jegyzék

Mint tegnap már megírtuk, Szembeck bukaresti lengyel követ megjelent Titulescunál és kormánya nevében, diplomáciai kifejezéssel élve, „szóbeli jegyzék” adott át a külügyminiszternek. Ez a szóbeli jegyzék lényegében a következőket tartalmazza:

A lengyel szöveg november második felében ratifikálni fogja a már aláírt lengyel-orosz megegyezést, amely szerződést. Ezt a ratifikálást a lengyel kormány Romániára való tekintettel függőben tartotta, de most már nem huzatja tovább.

Ez a közlés egymagában véve is kellemetlenül hatott. A román-orosz tárgyalások újrafelvételére ugyanis nem történhetik meg november 21-ike, a genfi leszerelési konferencia összeülése idejéig. Ha pedig ez alatt a lengyelek csakugyan ratifikálják a szerződést, úgy Genfben tudni fogják, hogy Romániát ebben a kérdésben magárahagyták a szövetségesei is. A román delegátusok nem fogják kijátszhatni az orosz megbízottakkal szemben azt az adut, hogy a lengyelek és franciák feltétlenül kitanak a román álláspont mellett.

Lengyelországot „nem érdekli”

Volt azonban Szembeck szóbeli közlésének egy másik, súlyosabb része is. A lengyel követ leszögezte, hogy kormánya mindent meg tett az Oroszország és Románia közötti közvetítés érdekében. A továbbiakat illetően már nem hajlandó beavatkozni a tárgyalásokba, szövegében idézve: „nem érdekli” az orosz-román tárgyalások sorsa és szabad kezét kíván biztosítani magának ebben a kérdésben. Más szóval: a lengyelek mélyen elégedettek a román külpolitika új irányításával. Román politikai körökben nem is tudják megmagyarázni, hogyan vált lehetségessé ilyen tónus használata két szövetséges és baráti viszonyban álló állam között. Valószínűnek tartják, hogy a varsóiak már elvesztették türelmüket. A lengyel kormány már a Iorga kabinet alatt azon a ponton volt, hogy aláírja és ratifikálja az oroszokkal való szerződést, Ghica akkori külügyminiszter sorozatos baklövéséi miatt. Vaida Sándor kérésére azután újabb haladékot adtak Romániának. Valószínűleg azért, mert tudták, hogy Vaida meg is akar egyezni

az oroszokkal. Most pedig azért léptek fel ilyen határozottan, mert az ellenkezőjét tudják: azt, hogy Titulescu nem akar megegyezni a szövetséggel.

Titulescu sértegette a lengyel külpolitikát

Mindenesetre van a lengyelek elhidegülésének szubjektív oka is. Amikor Titulescu Bécsben a Brediceanu román követ által tiszteletre rendezett banketten tudomást szerzett Litvinov és Cădere közvetlen tárgyalásáról, huszonöt személy jelenlétében szokatlanul erős és egyáltalán nem diplomatikus kifejezésekkel illette a lengyel külpolitikát és annak vezetőit.

Szembeczk szóbeli jegyzéke egyébként válaszképpen jött azokra a jegyzékekre, amelyeket Titulescu intézett a külügyminisztérium átvételével egyidejűleg francia és lengyel kormányokhoz. Ti-

tulescu közölte, hogy folytatni kívánja a közvetlen tárgyalásokat az oroszokkal, de feltétlenül számít ebben a kérdésben Párizs és Varsó támogatására. A lengyelek válasza után tegnap délután audiencián jelent meg Titulescu előtt Pueaux bukaresti francia követ is. A kiszivárgott hírek szerint Pueaux megígérte, hogy a francia kormány továbbra is támogatni fogja Romániát az oroszokkal folytatott tárgyalásokban, de határozottan kifejezte azt a kívánságát, hogy Románia a megegyezés őszinte kívánságát dokumentálja.

A Cuvântul című lap, amelynek felsőbb körökhez való kapcsolatai notóriusok, folytatja támadását Titulescu ellen. A lap követeli, hogy a külügyminisztérium vizsgáltsa fel a közvéleményt a lengyel jegyzék tartalma felől és magyarázza meg, mi volt az oka a lengyelek elhidegülésének.

Iunian kilépése végleges

Bucuresti-Bukarest, november 1. Ismeretes, hogy Iunian kilépését a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa nem intézte még el végérvényesen. A nemzeti parasztpárt vezetősége Mihalachet bízta meg, hogy Iuniannal ebben a kérdésben tanácskozással folytasson. Ez a beszélgetés tegnap zajlott le a két poli-

tikus között és Iunian kijelentette, a belügyminiszternek, hogy álláspontján nem változtat. A beszélgetés alapján a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsának legközelebbi ülése valószínűleg tudomásul fogja venni a volt igazságügyminiszter kilépését.

Kétszáz ezer textil munkás lépett sztrájkba Angliában

A legtöbb gyárüzemben megállott a munka

London, november 1. Lancashireben 200 ezer textilgyári munkás sztrájkba lépett. A legtöbb gyárüzemben megállott a termelő munka. Az angol munkaügyi

minisztérium egyik főtisztviselője a sztrájkterületre utazott, hogy hivatalos közvetítést kíséreljen meg a sztrájk likvidálása érdekében.

Százötven főnyi testőrgárdát szerveznek a walesi herceg védelmére ulsteri látogatása alkalmából

London, november 1. Nagy gondal készítik elő a walesi herceg ulsteri útját, aki a parlament épületének felavatására készül Belfastba utazni. Letettek arról a tervről, hogy a trónörökös hadihajó vigye az ir sziget északi részébe. A herceg motoros különhajón fog utazni, mert nem akarják a helyzet feszültségét Belfastban hadihajó megjelenésével még fo-

kozni. A trónörökös Ulsterben tartózkodása idejére teljesen megbízható, főbb izben kintüntetett volt frontarcosokból 150 főnyi gárdát szerveznek, amelynek tagjai mindannyian meghaladják a hat láb magasságot. A gárda felállítását s más biztonsági intézkedéseket garantálják, hogy a trónörökösnek baja nem történhet Belfastban.

Amikor a detektívnek gyanus a potyautas

Bucuresti-Bukarest, november 1. Ploestiben szombaton délelőtt Maniu miniszterelnök és Gusti igazságügyminiszter keresztül utaztak. Az állomáson jegynélkül akart a vonatra felszállni egy Traian Savulescu nevű egyén. Calciun Anton detektív gyanusnak találta Savulescut és utána ment a vonaton. Ez ekkor futni kezdett, a detektív kö-

vette és megállásra szólította fel. Savulescu nem állt meg, a detektív revolverét használta és súlyosan megsebesítette Savulescut. A detektívet letartóztatták, de kihallgatásakor kijelentette, hogy gyanusnak találta Savulescut, hogy esetleg merényletet akar elkövetni. A detektívet szabadlábra helyezték.

A bukaresti egészségügyi bizottság kezében van Vulpeanu sorsa

Cluj-Kolozsvár, november 1. Másfél hónappal ezelőtt beszámolt az Uj Kelet Vulpeanu Augustin kéjgyilkos táncmesternek fellebbviteli tárgyalásáról. Megírtuk, hogy a táblai tanácselnök nem vette tekintetbe dr. Hossu és Kernbach közötti véleménykülönbséget és elutasította a bukaresti Nicolae Minovici orvosprofesszor, semmitőszéki orvosszakértőnek a megidézését is. A tábla annak idején november 16-ára tűzte ki a tárgyalás folytatását és elrendelte néhány jelentéktelen tanunak a megidézését. Időközben Xantopol védőügyvéd átnézte az aktákat és rendkívül érdekes felfedezésre jutott. Az történt ugyanis, hogy a Kernbach és Hossu orvosok által elkészített szakvéleményt a bíróság elfelejtette felküldeni a bukaresti felsőbb egészségügyi bizottsághoz felülvizsgálat végett. Ez a mulasztás most ismét hátráltatni fogja a Vulpeanu fellebbviteli tárgyalását, miután a tábla most leküldte az aktákat Bukarestbe, melyek ha 16-ra nem érkeznek vissza, úgy a tárgyalást ismét el kell halasztani. Jogszkörökben rendkívül fontoságot tulajdonítanak a bukaresti bizottság véleményének. Ugyanis, ha Bukarestben helyt adnak Kernbach dr. szakvéleményének, úgy nincs kizárva a Vulpeanu felmentése sem.

— A BNÉ JISZRAËL cionista diákkör f. hó 3-án, csütörtök este fél 9 órakor Főter 22. szám alatti helyiségében (II. emelet) zárkórú gyűlést tart, amelyre ezuton kérjük az összes cionista diákok megjelenését. Vezetőség.

— A kolozsvári Zsidó Nőegylet első teadélutánja. A beköszöntő télel, mely a nyomorgó zsidó tömegekre az eddigieknél is sokkal nagyobb szenvedéseket ró a Zsidó Nőegylet karitatív munkája is nagyobb lendületet vett. A fokozódó nyomorral szemben csak fokozottabb áldozatkészség tud megfelelő eredményeket felmutatni s így csak természetesen, hogy a Zsidó Nőegylet tevékeny asszonyaira is sokkal fokozottabb munka hárul a közelgő téli szezonban. A kolozsvári Zsidó Nőegylet nyomormentes akciójának bevezetése érdekében e hó 6-án, vasárnap délután 6 órakor táncsal egybekötött teadélután rendez a New-York-szálloda téli kertjében, melynek tiszta jövedelmét a szegény zsidó gyerekek felszerelésére fordítják. A teadélután iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg, annál is inkább, mert már a múlt szezonból ismeretes, hogy ezek a teadélutánok a legzavartalanabb és legdisztingáltabb szórakozást nyújtják zsidó ifjúságnak.

13 kép egy életből Idő: 1914. Oroszország Helyszín:

1. A ghejtóban. Egy zsidó iskola.
2. Egy szomorú zsidó háznál.
3. Az „ochraná”-nál (orosz titkos rendőrség).
4. Egy bordélyházban.
5. A Péter-Pál erőd kazamatáiban.
6. Kórházban, beteg prostituáltak között.
7. Népiünnepély egy parkban.
8. Vonaton. Szentpétervár és Moszkva között.
9. A „Kék madár” társulat előadásán.
10. Egy pétervári szállodában.
11. A nagyherceg hálószobájában.
12. Az angol követségben.
13. A forrongó pétervári ucca.

Idő: 1932. november 3.
Helyszín: Cluj Cinema Select
Esemény: „A sárga bárca”

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 9-77.

Tára postai
plátte in nud
No. 224.718 92

da Baron L. Po
Telefon: 9-77.
Havonta 110,
évre 600, egész
földre: Havon
félre 6, egész
detések díjazat
KELET” az
ssidóság egyet
keink utánnyc
rás megjelölés

Életünk eg

Huszonnyég
(5500 intézett)
gyon szép és m
eszmé egyben p
felhívás szerint
kodjatok! A mu
ság legalapvető
tetele a boldog
valamint az egy
tudatának. A
iskolamestere,
amely a takaré
élre, közel hoz
ket és lehetőség
megszervezésé
me tette lehető
és a spekuláció
kormányok és n
radni”.

A felhívást a
a „Takarékossá
alkalmából. Úd
gadni, Akinek v
pénztárba, ott
felül meg is fia
boldogul és hala
meg aztán, egy
közel is jön em
igaz — csak ne
mások gondos
legyen mit bevir
módunk egyse
egészen a koldus

Téli praelu

Világoszte su
lanságok vezetik
Munkanélküli
jellegű sztrájkok
itt, hol ott.

Kormányválság
követnek.

A társadalmi
gadózó.

Mind Ezek a je
Semmiestre sem
tozások következ

A természet
regi: éjszakák e
váltakoznak, a n
ősi egyenlenség
részek szinpadán

A katalizma
sek kizárólag em
Az ember ter
gikusan sötét m

Nyomor a sój
tője. Önzés a fer
vezet organikus

Ujra tél követ
gyedik tele, me
az összes eddigi

A nyomor, a m
is az eget, hanem
A föld urai p

zésük páncéljába
liók vergődését.

Am a milliók
tél természeti bo
keseredett, elsz

szolja őket.
A nyár melegé
az elszántság, é

A lakástalan, étl
találtak a termés
folyók partján.

csilapíthatták éh
De a közelgő t
adó az éhezé em
szet fenyegető r

rá őket, hogy ni
Es ez a tudat v
fenyegető éhhalá
cosokká.

A föld urai p
mindezzel az els
végezhethetnek. Ho
elintézhetik.

Pedig, ha isme
döbbenhetnének a
lőkat, a milliók
erősnek nem tudj
Ellenkezőleg: az
provokál.

Amint azt a vi
A sztrájkok, a m
A negyedik vá